№ 2. Luty-Marzec 1936 r. Rok XII.

Piński Przegląd Diecezjalny

PISMO URZĘDOWE KURJI BISKUPIEJ.

Treść numeru:

AKTA STOLICY APOSTOLSKIEJ.

S. CONGREGATIO CONSISTORIALIS

Pinskensis-Łomżensis

De matutione finium dioecesium

1) **DECRETUM**

Fideles pagorum **Wodzki, Sciony, Kiewłaki,** pertinentes ad paroeciam **Topczewo** in dioecesi Pinskensi, ab Apostolica Sede efflagitarunt ut viciniori paroeciae **Hodyszewo,** quae pertinet ad dioecesim Łomżensem, aggregarentur. Porro SSmus Dominus Noster PIUS Div. Prov. PP. XI, rei opportunitate perpensa, attento consensu tum Ordinarii Pinskensis tum Ordinarii Łomżensis, atque praehabito favorabili voto Emi ac Revmi Dmi Francisci S. R. E. Card. Marmaggi Pro-Nuntii Apostolici in Polonia, oblatas preces benigne excipiendas decrevit. Quapropter vi praesentis Consistorialis Decreti statuit ut praefati pagi **Wodzki, Sciony, Kiewłaki** a paroecia **Topczewo** et a dioecesi **Pinskensi** separentur atque paroeciae **Hodyszewo** et dioecesi **Łomżensi** perpetuo tribuantur, mutatis hac ratione finibus earumdem dioecesium. Ad haec autem exsecutioni mandanda, Sanctitas Sua deputare dignata est praefatum Emum Cardinalem Marmaggi, eidem tribuens facultates ad id necessarias et opportunas etiam subdelegandi, ad effectum de quo agitur, quemlibet virum in ecclesiastica dignitate constitutum, eidem facto onere mittendi intra sex menses ad hanc Sacram Congregationem authenticum exemplar peractae exsecutionis actus.

Datum Romae, ex Aedibus Sacrae Congregationis Consistorialis, die 11 Januarii 1936.

L. S. Fr. R. C. Card. ROSSI, a Secr.

V. Santoro
Ads.

2) **SACRA PAENITENTIARIA APOSTOLICA.**

OFFICIUM DE INDULGENTIS.

Beatissime Pater,

Augustus Card. Hlond, Archiepiscopus Gnesnensis et Posnaniensis, ad Solium Sanctitatis Vestrae inclinatus, dubium, quod sequitur, pro opportuna solutione humiliter proponit: „Utrum in regionibus ubi mos est, a Romana Ecclesia probatus, SSmum Eucharistiae Sacramentum, in Majori Hebdomada, christifidelium adorationi etiam ultra biduum proponendi, acquiri possint singulis illis diebus indulgentiae per Decretum S. Paenitentiariae Ap. diei 20 Maii 1935 concessae". Et Deus, etc.

Die 14 Martii 1936.

SSmus D. N. Pius div. Prov. PP. XI, in audientia infra scripto Cardinali Paenitentiario Maiori concessa, proposito dubio benigne respondere dignatus est: AFFIRMATIVE. Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

(—) L. Card. Lauri Paenitentiarius Maior

L. S. *(—) S. Luzzio* Regg.

Sacra Paenitentiaria
Apostolica

3) **SACRA CONGRETIO DE PROPAGANDA FIDE**

Prot. Num. 829 *Romae, 7 Marzo 1936.*

Exc-me Domine,

rite pervenit ad hanc Sacram Congregationem de Propaganda Fide summa złoty 4031.74 a Te huc transmissa per Directorem N. P. O. P. F. ac pro Redemptione Captivorum Africae destinata.

Dum Tibi piisque oblatoribus per praesentes debitas refero gratias, libenter nanciscor occasionem me profitendi

Tibi addictissimum in Domimo

P. Card. Fumatoni, Biondi Praef.

Ex-mo D. Ordinario
Dioecesis Pinskensis.

AKTA KURJI DIECEZJALNEJ.

Pisma J. E. Pasterza Diecezji.

4) **Lecturis**

Salutem et benedictionem in Domino.

Per praesentes litteras, supplicationibus incolarum pagi „Chutor Borek" annuentes, quibus Nobis exposuerunt, cum ipsi ad paroeciam Stołpce pertineant, ob distantiam tamen et viae impedimenta non sine magna difficultate pro divinis officiis audiendis ac Sacramentis suscipiendis ad ecclesiam in Stołpce accedere queant, facta diligenti super expositis inquisitione, audito Capitulo Cathedrali necnon Decano Stołpcensi et Parochis dictarum ecclesiarum, auctoritate Nostra Ordinaria, ad Normam cann. 1427 et 1428 C. I. C., statuimus: pagum Chutor Borek a paroecia Stołpce separare et ad paroeciam Derewna adnectere.

In quorum fidem etc. etc. etc.

Datum in civ. Pińsk, die 10 Martii a. D. 1936

Num. 1103/36.

† CASIMIRUS
Episcopus Pinskensis.

Bronislaus Kiełbassa
Canonicus, Cancelarius.

Okólniki Wikarjatu Generalnego.

5) Do Wielebnych XX. Proboszczów i Rektorów Kościołów Diecezji Pińskiej.

W związku z prośbą Komitetu Głównego Obchodu 3-go Maja i Zbiórki Na Dar Narodowy Kurja Diecezjalna z polecenia J. E. X. Biskupa Ordynarjusza zarządza co następuje:

1. Odprawienie w dniu Święta Narodowego 3-go Maja uroczystego nabożeństwa.
2. Wygłoszenie okolicznościowego kazania.
3. Współudział w powiatowych, miejskich i lokalnych komitetach, oraz
4. Wezwanie ludności do składania ofiar na Dar Narodowy 3-go Maja.

---

6) W sprawie zmiany imienia konwertyty na inne imię.

Kodeks Prawa Kanonicznego w Kan. 761 upomina duszpasterzy, by przy chrzcie św. nadawali imię chrześcijańskie, pozatem w Kodeksie niema żadnego przepisu o potrzebie zmiany imienia konwertyty na inne imię, chyba że ta konwersja jest połączona z udzieleniem chrztu św. Również i prawo Cywilne Ziem Wsch. nic o tem nie mówi.

Wobec tego trzeba uważać zamianę imienia naprz. „Włodzimierz“ na „Władysław“, dokonaną przez kapłana katolickiego przy przyjęciu prawosławnej osoby na łono Kościoła rz.-katolickiego i wpisanie nowego imienia do metryki chrzestnej, za rzecz całkiem zbyteczną. Wobec powyższego dla uniknienia mogących powstać metrykalnych powikłań, Kurja Diecezjalna poleca Przewielebnemu Duchowieństwu, by zamiany starego imienia konwertyty na nowe, na skutek tylko jego prośby nie odbywały się bez zgody katolickiej władzy duchownej.

Ks. N. Tarasiewicz
Prałat, Wikarjusz Generalny.

Dnia 31 marca 1936 r.
L. 1321.

Z Wydziałów Kurjalnych.

7) Konkurs na Mały Katechizm diecezjalny.

Wydział do spraw katechizacji przy rzymsko-katolickiej Kurji Diecezjalnej w Pińsku niniejszem ogłasza konkurs na ułożenie Małego katechizmu diecezjalnego, dostosowanego do potrzeb katolickiego życia religijnego na ziemiach wschodnich Rzeczypospolitej.

Katechizm ma być ułożony w formie pytań i odpowiedzi zrozumiałych dla każdego. Pod odpowiedziami dopuszczalne jest, a w niektórych razach i pożądane umieszczenie kilku zdań objaśniających. Objętość nie ma przekraczać ogólnie znanego małego katechizmu ks. Filochowskiego (200—300 pytań na 64 stroniczkach).

Treść powinna uwzględnić:

1. przygotowanie dzieci do I Komunji świętej,
2. materjał katechizmowy dla pierwszych czterech klas szkoły powszechnej,
3. wiadomości religijne (zasadnicze i praktyczne), niezbędne dla każdego katolika w naszych czasach,
4. podkreślenie tych punktów nauki katolickiej, których szczególnie potrzebują prawosławni, sekciarze (baptyści, sztundyści i t. p.) i współcześni bezbożnicy.

Rekopis katechizmu ma być sporządzony w 3 odbitkach maszynowych i podpisany tylko pseudonimem (godłem). Imię, nazwisko i adres autora należy dołączyć do rękopisu osobno w zamkniętej kopercie, opatrzonej zzewnątrz tym samym pseudonimem (godłem).

Rękopisy należy nadsyłać pod adresem: Pińsk ul. Kościuszki 46 Kurja Diecezjalna z dopiskiem „Konkurs na katechizm“.

Ostateczny termin nadsyłania rękopisów upływa z dniem 1 października 1936 r.

Dla autora, którego katechizm zostanie uznany za odpowiadający wszystkim wymaganiom, Kurja Diecezjalna Pińska przyznaje nagrodę w wysokości 300 złotych.

Katechizm nagrodzony staje się własnością Kurji Diecezjalnej Pińskiej nazawsze.

Kurja Diecezjalna Pińska zastrzega sobie prawo nieprzyznania nagrody nikomu, jeżeli Komisja, kwalifikująca nadesłane prace, nie zaaprobuje żadnej z nich.

Z Kancelarji Kurjalnej.

8) Protokuł Zjazdu XX. Dziekanów w Pińsku w dn. dn. 18 i 19 lutego 1936 r.

Obecni: J. J. E. E. KS. KS. BISKUPI ORDYNARJUSZ I SUFRAGAN, JM. JM. Ks. Ks. Prałaci i Kanonicy: Humnicki, Tarasiewicz, Iwicki, Giebartowski, Kiełbassa, Ks. Rektor Petrani, Ks. Wizytator Zieja, Ks. Prof. Krzywicki, Ks. Dyrektor Łomacki, JM. JM. Księża Dziekani — za wyjątkiem Ks. Pietrzykowskiego, Dziekana Łuninieckiego.

Zjazd X. X. Dziekanów trwał dwa dni 18 i 19 lutego.

Porządek obrad:

I dzień (18 lutego).

Godz. 9-a: Msza św., którą odprawi J. E. KSIĄDZ BISKUP ORDYNARJUSZ w swojej kaplicy.

Obrady będą się odbywały w sali pałacu biskupiego.

Godz. 10-a:

1. Słowo wstępne.
2. Odczytanie protokułu poprzedniego zjazdu.
3. Krótkie sprawozdanie każdego z Księży Dziekanów o dodatnich lub ujemnych stronach życia religijnego na terenie dekanatów (chodzi nie o cyfry lecz o prawdę życiową).

Godz. 13—16-a: Przerwa obiadowa. Obiad o godz. 14 w Seminarjum.

Godz. 16-a (punktualnie):

4. Akcja katolicka:
   a) Hasła na rok 1936.
   b) Dni katolickie.
   c) Organizacja D. A. K.'ów i P. A. K.'ów.
   d) Caritas.
   e) Stowarzyszenia Pań Miłosierdzia.
   f) Stowarzyszenia Młodzieży.
   g) Kursy Akcji Katolickiej.
5. Sprawy misyjne.
6. Wizytacje dziekańskie.
7. Konferencje dekanalne.
8. Wizytacje Pasterskie.
9. Rekolekcje.

Wspólna adoracja i błogosławieństwo.
Wieczerza w Seminarjum o g. 20.

II dzień (19 lutego).

Początek o godz. 9-ej:

10. Akcja katechetyczna.
11. Rady Gospodarcze.
12. Pomoc Bratnia Duchowieństwa.
13. Ożywienie pobożności w Diecezji.
14. Wolne wnioski.

Po obiedzie J. E. KSIĄDZ BISKUP ORDYNARJUSZ odbędzie z każdym poszczególnym Księdzem Dziekanem konferencję w zakresie sprawozdania dziekańskiego.

O godz. 9-ej dnia 18 lutego uczestnicy Zjazdu zebrali się w kaplicy pałacu Biskupiego i wysłuchali Mszy św., odprawionej przez J. E. KSIĘDZA BISKUPA ORDYNARJUSZA w intencji skutecznych obrad Zjazdu.

Obrady Zjazdu zagaił J. E. KS. BISKUP ORDYNARJUSZ, witając XX. Dzieków i dziękując Im za przybycie; jednocześnie J. E. podkreślił wielkie znaczenie konferecji XX. Dziekanów w rozwoju życia duchowego naszej Diecezji.

1. Na wstępie obrad J. E. KS. BISKUP ORDYNARJUSZ udziela głosu Ks. Wizytatorowi Zieji, który w słowie wstępnem gorąco przemówił do zebranych XX. Dziekanów o konieczności płomiennej, dziecinnej wiary w duszach naszych, byśmy tę wiarę przeszczepiali, na wzór Apostołów, w dusze nam przez CHRYSTUSA powierzone. Tworzenie nowego życia lepszego, to jest walka Kościoła, w myśl hasła Apostolskiego: „zwyciężaj zło dobrem" — życie czerpane ze źródeł Bożych — naszą walką.

J. E. KS. BISKUP podziękował Ks. Zieji w Imieniu Swojem i wszystkich obecnych za głębokie, piękne ujęcie sprawy tak wielkiego znaczenia, jak praca duszpasterska w Diecezji; praca, w ten sposób zrozumiana i prowadzona, niechybnie przyniesie bogate i obfite plony. J. E. wyraża serdeczne życzenie, by słowo wstępne, wygłoszone przez Ks. Wizytatora, stało się podłożem obecnej konferencji XX. Dziekanów.

2. Kanclerz Kurji Ks. Kiełbassa odczytał protokuł ostatniego Zjazdu X. X. Dziekanów w lutym 1935 r.; protokuł przyjęto z poprawką, że na przyszłość ustala się jeden

dzień zbiórki na Seminarjum, mianowicie dzień Wszystkich Świętych, z tem jednak, by Księża zawczasu przez kilka niedziel przygotowali parafjan, wyjaśniając znaczenie Seminarjum w życiu diecezji i konieczność przyjścia z pomocą w utrzymaniu Seminarjum Diecezjalnego.

3. Wszyscy X. X. Dziekani kolejno zobrazowali stan życia religijnego w powierzonych Im dekanatach, wskazując na dodatnie i ujemne jego strony.

Po skończonych sprawozdaniach X. X. Dziekanów J. E. KS. BISKUP ORDYNARJUSZ podał szereg praktycznych wskazań, podkreślając, że do parafjan należy zawsze podchodzić ze słowami miłości i pokory, uważając siebie za sługę ludzi, których rząd dusz i posługowanie Apostolskie BÓG nam powierzył.

4. J. E. KS. BISKUP ORDYNARJUSZ, na wstępie obrad o Akcji Katolickiej, dał krótkie wyjaśnienie konieczności wyrabiania świeckich katolików dla pomocy w naszem apostolskiem posługiwaniu.

Ks. Łomacki Dyrektor Akcji Katolickiej, referat swój zaczyna od cyfrowych danych: na terenie diecezji Pińskiej w województwie Poleskiem jest naogół mieszkańców 1.300.000, gęstość zaludnienia 31 na klm. kwadr., katolików 100.000, co 11-y mieszkaniec — katolik, co 330-y należy do K. S. M., co 50-y do Caritas'u; w województwie Nowogródzkiem mieszkańców 1.056.000 — gęstość zaludnienia 46 na klm. kwadr., katolików 115.000, co 8-y katolik, co 165 należy do K. S. M., co 60-y do Caritas'u; w powiecie Bielskim Podlaskim województwa Białostockiego naogół mieszkańców 200,000, gęstość zaludnienia 50 na klm. kwadr., katolików 80,000, na każdych 5-ciu mieszkańców 2 katolików, co 88-y należy do K. S. M., co 100-y do Caritas'u.

W r. 1935 w Diecezji Pińskiej było Stowarzyszeń K. S. M. męskich 40, żeńskich 59, stowarzyszeń miłosierdzia „Caritas" 76 czynnych, w stanie organizacji 13.

Tydzień miłosierdzia w r. 1935 dał wyniki o 100% lepsze niż w roku poprzednim; na Polesiu zebrano w gotówce 1.500 zł., w Nowogródzkiem 2.000 zl. i w Bielszczyźnie 700 zł.; ponadto złożono ofiary w naturze.

83 parafje wzięły udział czynny w Tygodniu Miłosierdzia.

Ks. Dyrektor daje ogólny pogląd na organizacje K. S. M., które trzymają się dobrze i powoli rozwijają się, jednak zwraca uwagę X. X. Dziekanów na potrzebę usilniejszej pracy W. W. Księży w organizacjach K. S. M. i by bronili młodzież katolicką przed wpływami radykalizmu.

Hasła Episkopatu naszego na rok 1936 są następujące: do Święta CHRYSTUSA KRÓLA

1. „CHRYSTUS uświęca rodzinę"

i od Święta CHRYSTUSA KRÓLA

2. „Duch Chrystusowy w szkole i w wychowaniu — podstawą wychowania narodu".

W myśl tych haseł młodzież katolicka ma sobie zdać sprawę, jak ma się ustosunkować do swych rodziców. Młodzież starsza ma być przygotowana do założenia przyszłej katolickiej rodziny. (Referaty odnośne można dostać w Centrali).

Dni katolickie. Mają być urządzane zebrania katolickie okręgowe.

W roku zeszłym odbyły się: w Brześciu, Baranowiczach, Iwieńcu i Stołpcach, w roku bieżącym mają być powtórzone w tych samych miejscowościach; możliwe też będzie zorganizowanie dni katolickich w innych miejscowościach. Ks. Dyrektor prosi X. X. Dziekanów o przysyłanie delegatów — po 2-3 z każdej parafji, na zjazdy katolickie.

Podczas dni natolickich można będzie tworzyć organizacje D. A. K. i P. A. K.

Ks. Dyrektor porusza sprawę potrzeby skoordynowania działalności „Caritas'u" i Stowarzyszeń Pań Miłosierdzia, podając do wiadomości, że ma powstać centrala dla Stowarzyszeń Pań Miłosierdzia.

W roku bieżącym w Pińsku odbędzie się wspólny Zjazd Akcji Katolickiej, K. S. M. i „Caritas'u"; zjazd ten zostanie poprzedzony wspólnemi rekolekcjami. Projektowany jest też kurs społeczny dla chętnych w pracy społecznej przy parafjach (pomocnic parafjalnych).

W dyskusji poruszono szereg spraw z zakresu Akcji Katolickiej; w zakończeniu X. X. Dziekani prosili o wyznaczenie kilku miejsc w Diecezji dla urządzenia kursu społecznego dla pomocnic parafjalnych. Ks. Dziekan Moniuszko wystąpił z wnioskiem, aby prosić Prezesa D. I. A. K. p. Jundziłła-Balińskiego o wygłoszenie szeregu referatów na terenie diecezji.

J. E. KS. BISKUP przyobiecał poprzeć prośbę do Prezesa D. I. A. K.

Dekanaty pow. Bielskiego wyraziły gotowość zaangażowania instruktora dla Akcji Katolickiej w Bielszczyźnie.

J. E. KS. BISKUP ORDYNARJUSZ, reasumując referat Ks. Dyr. Łomackiego, podkreśla i pochwala wzrost „Caritas'u" na terenie Diecezji, bo chce widzieć w tem mobilizację katolickiego czynu miłosierdzia.

W pracy nad młodzieżą katolicką J. E. KS. BISKUP zaleca WW. Księżom kierowanie prądów, nurtujących w jej duszy, na właściwe tory, przez co radykalizm stanie się radykalizmem Bożym, czynną pracą nad budowaniem Królestwa Bożego na ziemi.

Zaleca też J. E. KS. BISKUP ORDYNARJUSZ, by do prowadzenia żeńskich oddziałów K. S. M. koniecznie dobierano niewiasty — dobre katoliczki, które lepiej poprowadzą pracę, umiejąc podejść do duszy dziewcząt.

J. E. bardzo prosi, by WW. Księża częściej zaglądali do „Przewodnika" w pracy społecznej, w trudnościach większych niech się zwracają do D. I. A. K.

W dalszej dyskusji ustala się potrzeba organizowania w parafjach Stowarzyszeń mężów i niewiast katolickich; J. E. KS. BISKUP zapowiedział rozesłanie X. X. Proboszczom statutów tej organizacji. Zaleca się jednak zabieranie się do tej pracy solidnie i bez pośpiechu.

5. Sprawy misyjne. J. E. KS. BISKUP ORDYNARJUSZ zabiera głos przed referatem Ks. D-ra Krzywickiego i podkreśla konieczność popierania akcji misyjnej, nie oglądając się tylko na potrzeby swoich parafjan; jesteśmy kapłanami Kościoła Chrystusowego, a więc dobro całego Kościoła powinno leżeć na sercu naszem, tembardziej, że jest to znakomity czynnik pedagogiczny. W pracy misyjnej przedewszystkiem sami kapłani mają przodować i starać się o rozpowszechnianie dzieła misyjnego.

Ks. Prof. Krzywicki, Diecezjalny Dyrektor Dzieł Misyjnych, zdaje sprawę z zebranych składek na P. D. R. W., ogólna suma których wynosi przeszło 6.000 zł.; w porównaniu z rokiem 1934 jest ona mniejsza o jeden tysiąc zł., biorąc jednak pod uwagę rozpiętość kryzysu — nie jest tak źle. Diecezja Pińska, pomimo ciężkich warunków i ubóstwa, stoi na 6 miejscu w liczbie złożonych ofiar z Diecezyj całej Polski, zaznaczyć jednak należy, że wszystko zależy od pracy duszpasterza; nieraz mniejsze liczebnie parafje składają większe ofiary od parafij większych i zamożniejszych. W sprawozdaniu Ks. Dyrektor ubolewa, że 28 parafij do 15 lutego b. r. nie dało odpowiedzi na rozesłaną ankietę.

W końcu referatu Ks. Dyrektor apeluje do X. X. Dziekanów, by praca nasza misyjna — w myśl zleceń Ojca św., stała się owocniejszą.

6. Wizytacje dziekańskie. J. E. KS. BISKUP ORDYNARJUSZ przypomina XX. Dziekanom ważność ich stanowiska i pracy, i prosi, by do sprawy wizytacji swoich dekanatów podchodzili ze zrozumieniem, że ich orjentacja dobra i dobre, oraz w swoim czasie poinformowanie Biskupa Ordynarjusza — niejedno naprawi i nie jednemu zapobieży.

7. Konferencje dekanalne. Konferencje dekanalne należy urządzać przynajmniej 2 razy do roku. Dekanaty mniejsze mogą się łączyć na wspólnej konferencji.

J. E. KS. BISKUP SUFRAGAN przyobiecał swoją obecność na każdej konferencji dekanalnej, o ile w swoim czasie nadejdzie powiadomienie o terminie konferencji.

8. Wizytacje Pasterskie. J. E. KS. BISKUP ORDYNARJUSZ zapowiedział dwie Swoje Wizytacje Pasterskie w r. 1936: jedną wiosenną, przed zakończeniem roku szkolnego, drugą jesienną. Terminy ustalą X. X. Dziekani na konferencjach dekanalnych.

W r. 1936 zostaną zwizytowane następne dekanaty: Piński — za wyjątkiem Pińska i Horodyszcza, Janowski, Stołowicki, Iwieniecki, Lachowicki i Baranowicki.

W r. 1937 — dekanaty: Prużański, Kobryński, Kosowski, Stołpecki i Nowogródzki.

9. Rekolekcje kapłańskie. W r. 1936 mają się odbyć 2 serje rekolekcyj kapłańskich: jedna w Pińsku, druga w Drohiczynie n/B.; o terminach rekolekcyj W. W. Księża będą powiadomieni.

II dzień obrad (19 lutego).

10. Akcja katechetyczna. Na początku referatu o Bractwie Nauki Chrześcijańskiej Ks. Wizytator Zieja zobrazował stan nauczania religji w szkołach przez siebie zwizytowanych na terenie Diecezji.

Ks. Zieja podaje do wiadomości zebranych ogólny zarys działalności Bractwa Nauki Chrześcijańskiej, z którego wynika, że Bractwo zapowiada się dobrze i rokuje piękne nadzieje na przyszłość.

Na wniosek Ks. Wizytatora podniesiono dyskusję co do wydania katechizmu diecezjalnego, którą zakończono postanowieniem rozpisania konkursu na katechizm; po przyjęciu pracy konkursowej drukarnia przystąpi do druku katechizmu diecezjalnego.

Poruszono sprawę bibljotek parafjalnych i postanowiono dążyć do zakładania takowych w każdej parafji.

Na zapytanie Ks. Prałata Iwickiego w sprawie składek zbieranych od Księży na dobrą prasę, J. E. KS. BISKUP ORDYNARJUSZ wyjaśnia, że Archidiecezja Wileńska i Diecezja Pińska, połączyły się razem, i w Wilnie wyłoniono Komitet, który zajmie się wydawaniem dzieł z zakresu beletrystyki o tendencji katolickiej.

J. E. KS. BISKUP SUFRAGAN apeluje do X. X. Dziekanów, by starali się sami i zachęcili Księży kondekanalnych do wprowadzenia pięknego zwyczaju odmawiania wspólnych modlitw wieczornych w kościołach; uchwalono urządzanie wspólnych modlitw wieczornych w kościołach, kończących się benedykcją Najśw. Sakramentu.

11. Rady parafjalne. J. E. KS. BISKUP SUFRAGAN odczytał projekt Statutu Rad parafjalnych. Projekt przyjęto bez większych zmian, jednak ostateczne zredagowanie projektu dokona komisja, wyznaczona przez J. E. KS. BISKUPA ORDYNARJUSZA.

Statut zostanie wydrukowany i będzie rozesłany X. X. Proboszczom. Jeżeli zachodzi konieczność poczynienia pewnych zmian w składzie personalnym Rad, Księża powinni zwrócić się z tem do J. E. KS. BISKUPA ORDYNARJUSZA przed ogłoszeniem instrukcji.

12. Bratnia Pomoc. J. E. KS. BISKUP SUFRAGAN podaje do wiadomości X. X. Dziekanów, że statut Bratniej Pomocy został zarejestrowany w Województwie. Nie można jednak rozpocząć działalności bez walnego zebrania Duchowieństwa, które odbędzie się w roku bieżącym podczas rekolekcyj kapłańskich; termin rekolekcyj i połączonego z niemi walnego zebrania Duchowieństwa w sprawie rozpoczęcia działalności Bratniej Pomocy zostanie podany w swoim czasie W. W. Księżom.

J. E. KS. BISKUP ORDYNARJUSZ powiadamia X. X. Dziekanów, że zostaną wydrukowane deklaracje i rozesłane będą wsszystkim Księżom; X. X. Dziekani na konferencjach zaznajomią Księży ze Statutem i zbiorą od Księży deklaracje podpisane, i prześlą takowe do Kurji Diecezjalnej.

13. Ożywienie pobożności w Diecezji. J. E. KS. BISKUP SUFRAGAN wygłosił referat o konieczności ożywienia pobożności w Diecezji, ilustrując takowy myślami z listów Pasterskich ś. p. Biskupa Łozińskiego.

J. E. KS. BISKUP ORDYNARJUSZ podziękował J. E. KS. BISKUPOWI SUFRAGANOWI za pięknie ujęte przypomnienie prawd z zakresu teologji ascetycznej i pasterskiej.

14. Wolne wnioski. Ks. Kan. Węckiewicz porusza sprawę wydawania metryk przez urzędy gminne dla celów prywatnych i prosi Kurję Diecezjalną o zareagowanie u władz wojewódzkich.

Ks. Antoni Mackiewicz mówi o pretensjach gmin na terenie powiatu stołpeckiego do cmentarzy wyznaniowych i o wymaganiu założenia ksiąg ewidencyjnych dla takich cmentarzy.

J. E. KS. BISKUP ORDYNARJUSZ poleca, by Księża powiadamiali Kurję Diecezjalną, o ile takie wypadki na terenie ich parafij miałyby miejsce; niezależnie od tego J. E. KS. BISKUP ORDYNARJUSZ wystąpi w tej sprawie z interwencją u naczelnych władz administracyjnych.

Ks. Kan. Moniuszko prosi, by Kurja Diecezjalna wystąpiła do władz kolejowych z prośbą o udzielenie zniżek kolejowych na zjazdy.

J. E. KS. BISKUP ORDYNARJUSZ dziękuje Wszystkim za przybycie na Zjazd i zawykazanie zrozumienia potrzeb naszej Diecezji, oraz za wspólną pracę w obradach Zjazdu.

Po skończonych obradach J. E. KS. BISKUP ORDYNARJUSZ konferował kolejno z każdym Ks. Dziekanem.

Na tem protokuł zakończono i podpisano.

(—) *Ks. Dr. A. Rojko* Dziekan Prużański
(—) *Ks. A. Mackiewicz* Dziekan Stołowicki
(—) *Ks. Br. Kiełbassa* Kanclerz Kurji Diecezjalnej.

Razem z Przeglądem Kurja Diecezjalna wysyła W. W. ks. ks. Proboszczom i Rektorom kościołów Missa Votiva D. N. Jesu Christi Summi et Aeterni Sacerdotis. Kasa Diecezjalna potrąca z poborów W. W. ks. ks. po 40 gr. za jeden egzemplarz.

Niektórzy Księża Proboszczowie i prefekci przysłali zamówienia na modlitew „Przyjdź Królestwo Twoje". Zamówienie będzie wykonane po wyjściu modlitewnika z druku.

Kronika diecezjalna.

9) Czynności J. E. Pasterza Diecezji.

Dnia 2 lutego w uroczystość M. B. Gromnicznej J. E. ks. Biskup Ordynarjusz dokonał w kościele katedralnym ceremonji poświęcenia świec, celebrował pontyfikalnie i wygłosił kazanie.

Dnia 6 lutego w rocznicę elekcji Ojca św. Piusa XI, J. E. ks. Biskup Sufragan odprawił dziękczynne nabożeństwo w kościele katedralnym.

Dnia 12 lutego J. E. ks. Biskup Ordynarjusz celebrował pontyfikalnie uroczyste nabożeństwo w rocznicę koronacji Ojca św. Piusa XI.

Dnia 26 lutego w środę popielcową J. E. ks. Biskup Ordynarjusz dokonał ceremonji posypania głów popiołem, celebrował i wygłosił kazanie.

Dnia 28 lutego w pierwszy piątek W. Postu J. E. ks. Biskup Ordynarjusz odprawił uroczyście drogę krzyżową, przemawiając przy każdej stacji.

Dnia 1 marca w pierwszą niedzielę postu J. E. ks. Biskup Ordynarjusz wygłosił kazanie pasyjne.

Dnia 3 marca J. E. ks. Biskup Ordynarjusz przyjmował życzenia od duchowieństwa pod przewodnictwem J. E. ks. Biskupa Sufrafana.

Dnia 4 marca J. E. ks. Biskup Ordynarjusz był obecny w kościele katedralnym na nabożeństwie, z powodu Swoich imienin, celebrowanem przez J. E. ks. Biskupa Sufragana.

Dnia 7 marca w uroczystość św. Tomasza Patrona zakładów teologicznych J. E. ks. Biskup Ordynarjusz celebrował pontyfikalnie w kaplicy seminaryjnej i wygłosił kazanie.

Dnia 8 marca w drugą niedzielę postu J. E. ks. Biskup Ordynarjusz wygłosił kazanie pasyjne.

Dnia 19 marca w uroczystość św. Józefa J. E. ks. Biskup Ordynarjusz celebrował pontyfikalnie w kościele katedralnym i wygłosił okolicznościowe kazanie.

Dnia 22 marca J. E. ks. Biskup Ordynarjusz odprawił mszę św. w kaplicy szpitalnej i udzielił komunję św. chorym.

Wieczorem na Gorzkich Żalach wygłosił w katedrze kazanie pasyjne.

Dnia 25 marca w uroczystość Zwiastowania N. M. P., J. E. ks. Biskup Ordynarjusz celebrował w katedrze pontyfikalnie i wygłosił kazanie.

Dnia 26 marca J. E. ks. Biskup Ordynarjusz celebrował w katedrze żałobne nabożeństwo w rocznicę śmierci ś. p. Biskupa Łozińskiego.

J. E. ks. Biskup Sufragan prowadził w Wielkim Poście rekolekcje parafjalne i dla młodzieży szkolnej w Prużanie, Drohiczynie n/B i Brześciu n/B.

Akta Państwowe.

10) Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 1 października 1935 r. (Nr. II Pr-5480/35)

o nowym programie nauki religji rzymsko-katolickiej w gimnazjach państwowych ogólnokształcących z polskim językiem nauczania.

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

§ 1. Ustalam nowy program nauki religji rzymsko-katolickiej w gimnazjach państwowych ogólnokształcących z polskim językiem nauczania. Program ten ogłasza się równocześnie oddzielnie p. t.: Program nauki religji rzymsko-katolickiej w gimnazjach państwowych ogólnokształcących z polskim językiem nauczania.

§ 2. Sposób wprowadzania w życie nowego programu w roku szkolnym 1936/37 i w latach następnych określą osobne zarządzenia.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

W miarę wprowadzania nowego programu tracą moc przepisy dotychczasowe, dotyczące spraw, uregulowanych niniejszem rozporządzeniem.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

(—) W. Jędrzejewicz.

11) Okólnik № 9

z dnia 29 stycznia 1936 r. (I Praw-1103/1/36)

w sprawie tytulatury pośmiertnej Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Zarządzam ujednolicenie tytulatury Zmarłego Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego we wszelakiego rodzaju służbowej korespondencji w sposób następujący:

1) przed tytułem nie należy używać wyrazów „ś. p.";

2) przy pierwszem wymienieniu w tekście Osoby Zmarłego, lub, jeżeli w całym tekście wymieniona będzie Osoba Zmarłego tylko raz jeden, — należy używać pełnego oficjalnego tytułu „Pierwszy Marszałek Polski Józef Piłsudski". Wszelkie następne wzmianki Osoby Zmarłego w tekście tej samej korespondencji winny zawierać tytuł „Marszałek Józef Piłsudski".

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
(—) W. Świętosławski.

12) Zarządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 20 lutego 1936 r. (Nr. II P-527/36)

w sprawie kwalifikacyj zawodowych wychowawczyń przedszkoli.

Na podstawie art. 11 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o kwalifikacjach zawodowych wychowawczyń przedszkoli (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 645) wydaję następujące zarządzenie w sprawie wykonania poszczególnych artykułów powyższego rozporządzenia Prezydenta:

Do art. 2.

§ 1. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może uznać inne studja za równoznaczne z ukończeniem Państwowego Seminarjum lub Liceum dla wychowawczyń przedszkoli na skutek odpowiednio udokumentowanego podania osób zainteresowanych, wniesionego do Ministerstwa W. R. i O. P. przez Inspektorat Szkolny, na którego terenie przebywają.

Do art. 3.

§ 2. Osoby, posiadające w myśl obowiązujących przepisów kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych, mogą je rozszerzyć na prowadzenie zajęć wychowawczych w przedszkolach przez zdanie egzaminu uzupełniającego w myśl przepisów § 33 Regulaminu egzaminu końcowego w Seminarjach Ochroniarskich z dnia 28 października 1929 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 13).

Do art. 4.

§. 3. (1) Minister W. R. i O. P. może uznać za posiadające kwalifikacje zawodowe do prowadzenia zajęć wychowawczych w przedszkolach osoby, nie mające w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o kwalifikacjach zawodowych wychowawczyń przedszkoli (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 645) kwalifikacyj zawodowych, o ile przed dniem 30 października 1933 r., jako terminem wejścia w życie tego rozporządzenia, ukończyły 30 rok życia i odbyły conajmniej trzyletnią praktykę w przedszkolach, uznaną za wybitną Minister W. R. i O. P. dokonywa uznania praktyki w przedszkolach za wybitną łącznie z przyznawaniem kwalifikacyj na skutek odpowiednio udokumentowanego podania zainteresowanej osoby — na podstawie: 1) opinji Inspektora Szkolnego tego Obwodu, na którego terenie dana osoba pracowała lub pracuje i 2) wniosku Kuratora Okręgu Szkolnego. Do Inspektora Szkolnego należy nadto stwierdzenie faktu odbycia trzyletniej praktyki w przedszkolach przed dniem 30 października 1933 r.

(2) Podania o przyznanie kwalifikacyj wnosić należy do Ministerstwa W. R. i O. P. za pośrednictwem Inspektoratu Szkolnego, na którego terenie osoba zainteresowana przebywa.

Do art. 5.

§ 4. (1) Osoby czynne w przedszkolach przed wejściem w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r., t. j. przed dniem 30 października 1933 r., które przed tym terminem odbyły w przedszkolach conajmniej dwuletnią praktykę, uznaną za zadawalającą i nie posiadają kwalifikacyj, mogą je uzyskać do końca 1936 r. przez złożenie przed Państwową Komisją Egzaminacyjną specjalnego egzaminu.

(2) Egzamin ten składa się z części technicznej, piśmiennej i ustnej, która winna następować zawsze jako ostatnia. Część techniczną egzaminu stanowi egzamin z rysunku, robót ręcznych, śpiewu i ćwiczeń cielesnych; część piśmienną — egzamin z języka polskiego; część ustną — egzamin z religji, języka polskiego, nauki o Polsce oraz pedagogiki wraz z psychologją i nauką o fizycznem i psychicznem wychowaniu dziecka w wieku przedszkolnym.

(3) Oparty o program nauki w państwowem seminarjum ochroniarskiem egzamin winien mieć charakter przedewszystkiem praktyczny, w zakresie zaś poszczególnych przedmiotów winien ograniczać się do najważniejszych elementów. Egzamin ten winien wykazać — obok poziomu ogólnego wykształcenia kandydatek — przedewszystkiem dokładniejszą znajomość i właściwe zrozumienie rzeczy istotnych, niezbędnych do należytego prowadzenia zajęć w przedszkolach.

§ 5. (1) Egzamin odbędzie się w marcu, czerwcu, wrześniu i grudniu 1936 r. w państwowych seminarjach ochroniarskich w Krakowie, Lwowie, Poznaniu, Warszawie, Wilnie i Mysłowicach. Termin grudniowy przeznacza się jedynie na powtórzenie egzaminu; na życzenie interesowanych można powtórzyć egzamin i w jednym z dwu poprzednich terminów. Kuratorowie Okręgów Szkolnych (Wojewoda Śląski) powołują specjalne Państwowe Komisje Egzaminacyjne i wyznaczają swoich delegatów, jako przewodniczących.

(2) Podania o dopuszczenie do egzaminu wnoszą kandydatki przez Inspektorat Szkolny, na którego terenie pracowały lub pracują, do właściwego Kuratorjum Okręgu Szkolnego. Do podania należy dołączyć: metrykę urodzenia, życiorys własnoręcznie napisany, posiadane świadectwa szkolne, potwierdzone przez właściwych Inspektorów Szkolnych, dowody praktyki w przedszkolu, spis przestudjowanych podręczników i przeczytanych książek oraz niepodklejoną fotografję, opatrzoną na stronie przedniej własnoręcznym podpisem kandydatki.

(3) Uznania dwuletniej praktyki za zadawalającą dokonywa Inspektor Szkolny tego obwodu szkolnego, na którego terenie kandydatka pracowała przed dniem 30 października 1933 r. Przy ustalaniu oceny praktyki kandydatki winien inspektor Szkolny wziąć pod uwagę jej usprawnienie w zakresie należytego prowadzenia zajęć w przedszkolu.

(4) Kuratorjum po stwierdzeniu, czy kandydatka spełnia warunki, wskazane w art. 5 rozporządzenia Prezydenta, przesyła podanie do Dyrekcji państwowego seminarjum ochroniarskiego, przy którem powołało specjalną komisję egzaminacyjną. Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego skierowuje podania kandydatek swego Okrgu do Dyrekcji Państwowego seminarjum ochroniarskiego w Warszawie, Kuratorjum O. S. Łuckiego — do Lwowa, Kuratorjum O. S. Brzeskiego — do Wilna.

(5) Egzamin odbywać się będzie przy zastosowaniu wskazań §§ 38—46, 48—52, 54 i 55 Regulaminu ęgzaminu końcowego w seminarjach ochroniarskich z dnia 28 października 1929 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 13, poz. 186).

(6) Egzamin może być powtórzony jeden raz i tylko w ciągu 1936 r.

(7) Opłata za egzamin wynosi 20 (dwadzieścia) złotych.

Do art. 6.

§ 6. Wymieniony w art. 6 rozporządzenia Prezydenta egzamin końcowy będzie się, aż do odwołania, odbywał według przepisów Regulaminu egzaminu końcowego w seminarjach ochroniarskich z dnia 28 października 1929 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 13, poz. 186).

Do art. 8.

§ 7. Zezwolenie na prowadzenie zajęć wychowawczych w przedszkolach osobom, nie posiadającym kwalifikacyj zawodowych w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o kwalifikacjach zawodowych wychowawczyń przedszkoli (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 645), udziela, na podstawie art. 8 tego rozporządzenia, właściwy Kurator Okręgu Szkolnego (Wojewoda Śląski).

§ 8. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
(—) W. Świętosławski.

Z instytucyj i organizacyj społecznych.

13) **ODEZWA**

w sprawie 400-lecia urodzin Ks. Piotra Skargi T. J.

W roku 1936 przypada 400-na rocznica urodzin wielkiego kapłana i znakomitego Polaka ks. Piotra Skargi.

Jak potężny słup ognia świeci na kartach naszych dziejów wielka postać tego świątobliwego Sługi Bożego, niezrównanego Miłośnika Ojczyzny, złotoustego i opatrznościowego Kaznodziei, Opiekuna ubogich i Apostoła zorganizowanego miłosierdzia.

W Krakowie, gdzie w kościele św. Piotra spoczywają jego śmiertelne szczątki, zawiązał się, z inicjatywy „Tow. im. Ks. Skargi", Komitet obywatelski, który postanowił godnie uczcić tę drogą sercu każdego Polaka rocznicę odpowiedniemi uroczystościami jubileuszowemi. W ramach tych uroczystości, wyznaczonych na 6 i 7 czerwca r. b., odbędzie się solenne nabożeństwo, akademja, specjalne widowisko teatralne, wystawa jubileuszowa, wreszcie hołd zbiorowy u trumny Skargi w krypcie, którą Komitet krakowski odnowi w najbliższym czasie przy pomocy społeczeństwa katolickiego.

Komitet krakowski rozpoczął swe prace w jesieni ub. r., obecnie zaś zwraca się do wszystkich ośrodków, związanych z działalnością i życiem Skargi i do całego uświadomionego społeczeństwa katolickiego z prośbą o zainicjowanie w całej Polsce obchodów, poświęconych uczczeniu wielkiego Kapłana-Patrjoty i wysłanie delegacyj na uroczystości czerwcowe do Krakowa.

Zostawiając szerokie pole inicjatywie lokalnej, pragnie Komitet krakowski zainteresowanym jubileuszem Skargowskim instytucjom i zrzeszeniom poddać dwa hasła przewodnie tegorocznych uroczystości ku czci Ks. Skargi. Wysuwamy na pierwsze miejsce świętość Jego życia, by w ten sposób przygotować warunki, potrzebne do podjęcia starań o Jego beatyfikację. Powtóre pragniemy silnie podkreślić wskazania i nauki religijne, moralne oraz społeczno-polityczne tego niezrównanego Wychowawcy narodu, który z zadziwiającą intuicją sięgał do głębin duszy polskiej, analizował ją świetnie i umiał znaleźć na jej rany i błędy trafne lekarstwa, po dzień dzisiejszy uderzająco aktualne. Wskazania te i nauki ukażą się w osobnej antologji jubileuszowej. Te dwa hasła będą nicią przewodnią ogólnopolskich uroczystości jubileuszowych w Krakowie.

Komitet krakowski wdzięczny będzie Komitetom lokalnym za łaskawe utrzymywanie łączności z Krakowem.

Adres: Komitet uroczystości Skargowskich, Kraków, ul. Sienna 5, parter.

Konto P. K. O. Nr. 405.916. — Właść. konta: Krakowskie Tow. im. Piotra Skargi, Kraków. Z dopiskiem: Jubileusz.

Komitet przyjmuje z podziękowaniem choćby najmniejsze ofiary na pokrycie kosztów uroczystości, a zwłaszcza odnowienie krypty Ks. Piotra Skargi.

Za Krakowski Komitet
uroczystości jubileuszowych na 400-lecie urodzin
Ks. Piotra Skargi:

Dyrektor Jakób Zachemski
prezes

Dyrektor Michał Pelczar
sekretarz

14) **Krajowe Zakłady Opieki Społecznej w Wejherowie.**

Starostwo Krajowe Pomorskie w Toruniu utrzymuje w Krajowych Zakładach Opieki Społecznej w Wejherowie specjalne zakłady wychowawczo-naukowe z oddzielnemi internatami dla dzieci głuchoniemych, umysłowo upośledzonych i moralnie zaniedbanych.

Wymienione zakłady urządzone są wzorowo, higjenicznie i dostosowane pod każdym względem do nowoczesnych wymagań szkolnictwa specjalnego, a szkoły są zaopatrzone w bibljoteki specjalne i liczne pomocnicze środki naukowe. Dalej posiadają zakłady własną salę gimnastyczną, tory saneczkowe, ślizgawkę i place sportowe dla P. W. i W. F, i harcerstwa. Orkiestra symfoniczna i dęta, kółka literackie i t. p. (z własnemi, drukowa-

nemi w zakładzie gazetkami), wycieczki latem nad morze i w dalszą okolicę i t. d., uprzyjemniają wychowankom pobyt w Zakładzie i służą równocześnie jako środki wychowawcze. Kierownictwo poszczególnych zakładów spoczywa w rękach wyszkolonych fachowców — nauczycieli i wychowawców z długoletniem doświadczeniem, co daje gwarancję dobrych wyników wychowania i szkolenia. Opiekę duchowną wykonuje Ks. Dyrektor, mając do dyspozycji obszerną kaplicę. Dzieci oprócz wychowania i nauki szkolnej korzystają z bezpłatnej opieki lekarzy specjalistów w własnym szpitalu zakładowym.

Położenie zakładów nad własnym — 60 ha lasem, połączonym z dużym parkiem w okolicy suchej i zdrowej, wywiera dodatni wpływ na zdrowie i usposobienie wychowanków.

Krajowe Zakłady Opieki Społecznej w Wejherowie posiadają własny folwark, sady i ogrody z uprawą inspektową i cieplarnią i wielkie warsztaty rzemieślnicze.

Opłaty za wychowanków zastosowane są do obecnych warunków życiowych.

Warunki przyjęcia do poszczególnych zakładów są następujące:

Do zakładu dla głuchoniemych:

a) wiek od 7 do 14 lat

b) poświadczenie lekarskie, stwierdzające zdolność dziecka do pobierania nauki w zakładzie dla głuchoniemych

c) zobowiązanie do ponoszenia kosztów utrzymania
(c według załączonego wzoru)

Do zakładu dla umysłowo upośledzonych dzieci, u których pobieranie normalnej nauki szkolnej jest bezskuteczne:

a) wiek od 7 do 14 lat

b) poświadczenie lekarskie, stwierdzające zdolność dziecka do pobierania nauki w zakładzie dla umysłowo upośledzonych

c) zobowiązanie do ponoszenia kosztów utrzymania
(c według załączonego wzoru)

Do zakładu dla nieletnich wychowanków (chłopców), przekazanych przez sądy, władze, rodziców lub opiekunów na wychowanie zapobiegawcze:

a) I. do szkoły specjalnej wiek 6 do 14 lat
II. do zakładu celem wyszkolenia zawodowego: starszych chłopców do 18 roku życia i to do szkolenia w zawodzie: szewskim, stolarskim, krawieckim, tapicerskim, introligatorskim, zecerskim, malarskim, kołodziejskim, kowalskim, ślusarskim, instalacyjnym, szczotkarskim, koszykarskim, fryzjerskim i muzycznym, dalej w zawodzie ogrodniczym i rolniczym.

b) świadectwo lekarskie, że odnośny chłopiec wolny jest od wszelkich chorób zakaźnych.

c) zobowiązanie do ponoszenia kosztów utrzymania (według załączonego wzoru).

Podając powyższe do wiadomości, proszę uprzejmie o powiadomienie zainteresowanych, a mianowicie: Kierowników urzędów Opieki Społecznej, inspektorów szkolnych, kierowników szkół, opiekunów społecznych i zawodowych, rodziców, którzy mają chłopców trudnych do wychowania w domu, by wnioski o przyjęcie dzieci do wymienionych zakładów kierowali do Starostwa Krajowego Pomorskiego w Toruniu.

Bliższych informacyj i szczegółów udziela na żądanie zainteresowanych każdego czasu Starostwo Krajowe Pomorskie w Toruniu, ul. Mostowa 11.

---

15) Z Bibljografji.

Józef Nałęcz: **Prawda zwycięża!** Teatr dla Młodzieży Męskiej nr. 46. Sztuka w 3-ch aktach. Cena 0,80 zł. Poznań 1936. „Ostoja".

KSM znają już dobrze p. Nałęcza, jako autora sztuczki „Komunista spadkobiercą". Śmiano się do łez z tej humoreski, wynosząc z niej jednak głęboką naukę społeczną. Tym razem autor przenosi nas w środowisko bohaterów meksykańskich, prześladowanych za wiarę.

Sztuka jest zwięzła i mocna. Łatwa do odegrania, bo bohaterzy mają wyraziste charaktery. Scen pełnych napięcia kilka, zakończenie dramatyczne.

Redaktor X. Michał Rutkowski. **Drukarnia Diecezjalna w Pińsku, ul. Kościuszki 46.**